

ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

Expectations and Satisfaction of Graduates from the Master of Science
Program in Forestry Management Maejo University Phrae Campus

วิจิตรา กระต่ายทอง¹,
สรัญญา โชติรัตน์² และ วิลาลินี บุญธรรม³
มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ^{1,2,3}

Wijitra Krataytong¹,
Saranyar Chotirat² and Wilasinee Boontham³
Maejo University Phrae Campus^{1,2,3}

Corresponding Author, Email: Wijitra.k24@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการศึกษหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ 2) เปรียบเทียบระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ระหว่างปีการศึกษา 2563 ถึง 2567 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน อาจารย์ผู้สอน การวัดและประเมินผล สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติใช้การทดสอบ Paired Sample t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษามีระดับความคาดหวังและความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยความคาดหวังและความพึงพอใจเท่ากับ 4.14 และ 4.20 ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและความพึงพอใจในภาพรวมโดยใช้สถิติ Paired

* ได้รับบทความ: 20 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 21 มิถุนายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2568

Sample t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.019$, $p = 0.315$) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านอาจารย์ผู้สอน ระดับความพึงพอใจสูงกว่าระดับความคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = -2.480$, $p = 0.018$)

คำสำคัญ: ความคาดหวัง; ความพึงพอใจ; หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการป่าไม้); มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

Abstract

This research aimed to 1. investigate the expectations and satisfaction levels of graduates regarding the Master of Science Program in Forestry Management and 2. compare the expectations and satisfaction levels of graduates from the program at Maejo University Phrae Campus. A quantitative research approach was employed, with the sample consisting of 36 graduates from academic years 2020 to 2024. A questionnaire was used as the data collection tool, covering five aspects: curriculum, teaching and learning management, instructors, assessment and evaluation, and learning support resources. The questionnaire had a reliability score of 0.98. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, standard deviation, and Paired Sample t-test at a significance level of 0.05.

The research findings revealed that:

1. The overall expectations and satisfaction levels of graduates were high, with mean scores of 4.14 and 4.20, respectively.

2. A comparison of overall expectations and satisfaction levels using Paired Sample t-test indicated no statistically significant difference ($t = 1.019$, $p = 0.315$). However, when analyzed by aspect, it was found that satisfaction levels in the instructor aspect were significantly higher than expectations at the 0.05 level ($t = -2.480$, $p = 0.018$).

Keywords: Expectations; Satisfaction; Master of Science Program in Forestry Management; Maejo University Phrae Campus

บทนำ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้ดำเนินการขยายพื้นที่การศึกษาของมหาวิทยาลัยไปยังภูมิภาค ตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2538 โดยขยายพื้นที่การสอนไปยังจังหวัดแพร่ โดยภาระหน้าที่ จัดการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาและกระจายโอกาสทางการศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2542 ได้รับการเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัย “มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ” และได้เปลี่ยนสถานะจากมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ.2560 โดยเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะ บทบาทหน้าที่ประกอบด้วย ด้านการเรียน การสอน ด้านวิจัย ด้านบริการวิชาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภายใต้ปรัชญามหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ฯ ว่า มุ่งมั่นพัฒนาบัณฑิตสู่ความเป็นผู้อุดมด้วยปัญญา อดทน สู้งานเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อความรุ่งเรืองวัฒนาของสังคมไทยที่มีการเกษตรเป็นฐานราก

ด้านการเรียนการสอนหลักสูตรระดับปริญญาโทหลักสูตรแรกคือ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ เป็นแบบสหวิทยาการในสาขาวิชาการ จัดการป่าไม้ ความสำคัญหลักสูตรที่มีผลต่อความสำเร็จการดำเนินงานด้านวิสัยทัศน์พันธกิจและแนวทาง ต่อผู้เรียนตามกรอบแนวคิด (OBE) (มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ : 2567)

ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติมีการออกแบบหลักสูตรสาระรายวิชา ในหลักสูตรที่มีความสอดคล้องตามกรอบ TQF (Thailand Qualifications Framework for Higher Education) หรือเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของ คุณภาพการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการ สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการให้มากที่สุด ตอบตามความต้องการจำเป็น ของผู้เรียนที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นพื้นฐาน (Outcome-based Education) หรือการออกแบบหลักสูตรบนพื้นฐานของผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การบรรลุผลเมื่อผู้เรียน สำเร็จหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์นี้จะมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ของการเรียนเป็นสำคัญ โดยการพัฒนาและ ปรับปรุงหลักสูตรนั้นได้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 จึงต้องสนับสนุน การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นไปตามความหวังของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ดังนั้น จึงเป็นที่มาของปัญหาวิจัยต้องศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ประเด็นศึกษาประกอบด้วย 5 ด้านได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อแนวทาง ออกแบบหลักสูตรและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณในการหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ระหว่างปีการศึกษา พ.ศ. 2563 - พ.ศ.2567 จำนวน 41 คน โดยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรทั้งหมด อย่างไรก็ตามมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 87.83

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ โครงการจัดตั้งวิทยาลัยการป่าไม้ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามเชิงเนื้อหา และปรับแก้แบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2) นำแบบสอบถามที่ดำเนินการแก้ไขแล้ว ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability Statistics) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, s alpha) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3) สาระเนื้อหาแบบสอบถาม องค์กรประกอบ 5 ด้านทั้งหมด 37 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร 8 ข้อ คุณสมบัตินักศึกษา เกณฑ์คัดเลือก สอดคล้องตลาดแรงงาน หลักสูตรชัดเจน ส่งเสริมผู้เรียนผลิตงานวิจัย ความรู้ประยุกต์ใช้งานได้จริง ทันสมัย หลากหลายรายวิชา จบภายในกำหนด 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 6 ข้อ ปรับพื้นฐานการเรียนรู้ก่อนเข้าศึกษา กิจกรรมเสริมระหว่างการศึกษา เน้นผู้เรียนสำคัญ การใช้เทคโนโลยี ทักษะภาษาอังกฤษ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำงานอย่างมีส่วนร่วม 3) ด้านอาจารย์ผู้สอน 10 ข้อ ความรู้ผู้เชี่ยวชาญ เทคนิคการสอน เน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนพัฒนาตนเองต่อเนืองยอมรับความคิดเห็นผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่มีเวลาให้คำปรึกษา สะดวกติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษา สนใจติดตามผล ให้ความช่วยเหลือ ถ้ายทอดประสบการณ์วิจัย รับฟังและช่วยแก้ปัญหา 4) ด้านการวัดและประเมินผล 4 ข้อ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

เป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตร เป็นธรรมชาติ มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ 5) ด้านสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้และบริการ 9 ข้อ อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้อง Self-access Study Room เพียงพอพร้อมใช้งาน เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์ เทคโนโลยี สารสนเทศ ห้องสมุด ตำรา แหล่งเรียนรู้ ฐานข้อมูล ข้อมูลแหล่งตีพิมพ์ เจ้าหน้าที่ดูแลให้คำแนะนำ มีความรู้เพียงพอ หาคำตอบให้เสมอ มีความ สุกภาพ กระตือรือร้น ให้บริการ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (standard deviation) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสถิติที่ใช้การทดสอบ Paired Sample t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เพศชาย 20 คน เพศหญิง 16 คน มีอายุเฉลี่ย 36 ปี เป็นผู้เรียนหลักสูตรแผน ก (แบบ ก 1) 26 คน หลักสูตร แผน ก (แบบ ก 2) 10 คน เข้าศึกษาปีการศึกษา 2562 จำนวน 17 คน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 7 คน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 12 คน ผู้ตอบ แบบสอบถามใช้ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาด้วยระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี 13 คน ใช้ระยะเวลาระหว่าง 2-3 ปี 21 คน และใช้ระยะเวลามากกว่า 3 ปี 2 คน ภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ทำงาน 33 คน ในหน่วย งานราชการ 29 คน หน่วยงานเอกชน 2 คน และธุรกิจส่วนตัว 2 คน การปรับเปลี่ยนตำแหน่งสูงโดยไม่มี การปรับเพิ่ม 25 คน ได้ปรับเพิ่มเงินเดือนและค่าตอบแทนสูงขึ้น 9 คน ได้รับเงินเดือนเฉลี่ย 28,736 บาท ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดระบุว่าค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม และผู้ตอบแบบสอบถาม 25 คนตอบว่ายังไม่แน่ใจที่จะศึกษาต่อ ไม่ต้องการศึกษาต่อ 10 คน และต้องการศึกษาต่อ 1 คน

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ โดยรวมพบว่า ความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย 4.20 ซึ่งสูงกว่าความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ย 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับมากทั้งความคาดหวังและความพึงพอใจ จำแนก ได้ว่า ระดับความคาดหวังของผู้สำเร็จการศึกษา (โดยรวม) พบว่าอยู่ใน ระดับมาก จำนวน 19 คน ร้อยละ 52.8 ระดับมากที่สุด จำนวน 15 คน ร้อยละ 41.7 ระดับปานกลาง จำนวน 1 คน ร้อยละ 2.8 ระดับน้อย จำนวน 1 คน ร้อยละ 2.8 ตามลำดับ ส่วนระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ (โดยรวม) พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 20 คน ร้อยละ 55.6 ระดับมาก จำนวน 15 ร้อยละ 41.7 ระดับน้อย จำนวน 1 คน ร้อยละ 2.8 ตามลำดับ ดังแสดงตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้โดยภาพรวม

ด้านภาพรวม	ระดับความคาดหวัง / ความพึงพอใจ					ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ความคาดหวังของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ (โดยรวม)	15 (41.7)	19 (52.8)	1 (2.8)	1 (2.8)	-	4.14	.576	มาก
ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ (โดยรวม)	20 (55.6)	15 (41.7)	-	1 (2.8)	-	4.20	.559	มาก

เมื่อพิจารณาระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ พบว่า ภาพรวมระดับความพึงพอใจ ($\bar{x} = 4.20$) มากกว่าระดับความคาดหวัง ($\bar{x} = 4.14$) พิจารณาประเด็นศึกษาเรียงตามลำดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ความพึงพอใจอยู่ระดับมาก คือ ด้านหลักสูตร ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการบริการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นประเด็นศึกษา

1) ด้านหลักสูตร พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มีระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.13 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.736 และ 0.738 ตามลำดับ โดยมีความพึงพอใจมากกว่าความคาดหวัง

2) ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มีระดับระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3.99 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.713 และ 0.697 ตามลำดับ โดยมีความคาดหวังมากกว่าความพึงพอใจ

3) ด้านอาจารย์ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มีระดับระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 และ

4.42 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.602 และ 0.604 ตามลำดับ โดยมีความพึงพอใจมากกว่าความคาดหวัง

4) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มีระดับระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 และ 4.38 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.548 และ 0.536 ตามลำดับ โดยมีความพึงพอใจมากกว่าความคาดหวัง

5) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และบริการ พบว่า พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มีระดับระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจอยู่ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.08 และ 4.05 ตามลำดับ และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.584 และ 0.586 ตามลำดับ โดยมีความคาดหวังมากกว่าความพึงพอใจ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ จำแนกแต่ละด้าน (โดยภาพรวม)

รายการ	ความคาดหวัง			ความพึงพอใจ		
	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับ	(\bar{x})	(S.D.)	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	4.08	.736	มาก	4.13	.738	มาก
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.00	.713	มาก	3.99	.697	มาก
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.27	.602	มากที่สุด	4.42	.604	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.28	.548	มากที่สุด	4.38	.536	มากที่สุด
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และบริการ	4.08	.584	มาก	4.05	.586	มาก

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ โดยทดสอบตามสมมติฐานการวิจัย ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้

ประเด็นเปรียบเทียบ	ความคาดหวัง		ความพึงพอใจ		t	P
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
ภาพรวม	4.14	.576	4.20	.559	-1.019	.315
1. ด้านหลักสูตร	4.08	.736	4.13	.738	-1.049	.301
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.00	.713	3.99	.697	.141	.889
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.27	.602	4.42	.604	-2.480	.018
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.28	.548	4.38	.536	-1.667	.105
5. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการบริการ	4.08	.584	4.05	.586	.402	.609

การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ โดยวิเคราะห์ Paired Sample t-test ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $t = 1.019$, $p = 0.315$ แสดงว่า ความคาดหวังต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตร ($\bar{x} = 4.14$, S.D. = 0.576) ไม่แตกต่างจากความพึงพอใจต่อหลักสูตรภายหลังเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.559) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงได้ว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายประเด็นด้านอาจารย์ผู้สอน จากผลวิเคราะห์ Paired Sample t-test ค่าสถิติทดสอบ $t = -2.480$, $p = 0.018$ พบว่า ความคาดหวังที่มีต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตรที่มีต่อด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.602) แตกต่างจากความพึงพอใจต่อหลักสูตรภายหลังเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรที่มีต่อด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.604) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสาระรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้และมีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ ($t = -3.393$, $p = 0.002$) อาจารย์ให้ความเอาใจใส่และมีเวลาให้คำปรึกษาทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน ($t = -2.236$, $p = 0.032$) อาจารย์ที่ปรึกษามีความสนใจติดตามผลการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ($t = -2.223$, $p = 0.033$) อาจารย์ให้ความช่วยเหลือถ่ายทอดประสบการณ์ด้านวิจัยแก่นักศึกษาตลอดจนรับฟัง

ความคิดเห็นและแก้ไขปัญหา ($t = -2.376, p = 0.023$) แสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการป่าไม้ ที่มีต่อด้านอาจารย์ผู้สอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในประเด็นสารระดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาคความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการศึกษหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ได้ข้อสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อการศึกษหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความพึงพอใจมากกว่าระดับความคาดหวัง แสดงได้ว่าการศึกษาปริญญาโท ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ ได้ดำเนินการจัดการเรียน การสอนตรงความคาดหวังอย่างเป็นความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาและส่งมอบคุณภาพของหลักสูตรได้อย่างดีมากแสดงถึงคุณภาพการศึกษา โดยสอดคล้องกับการศึกษาของพรรณพนัช จันทา และคณะ (2563 : 85) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีต่อหลักสูตรการเรียนการสอน ความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ระดับมาก ประเด็นศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร/รายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการให้บริการทางวิชาการของหน่วยสนับสนุนการศึกษา และผลการศึกษาของวทีนา วัชรระรังษี และ ประชุมพร คล้ายถม (2562 : 334) พบว่าความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งระดับความพึงพอใจสูงกว่าระดับความคาดหวังในทุกด้าน เช่นเดียวกับการศึกษาของ มุกดาฉาย แสนเมือง และชลธิศ ดาราวงษ์ (2560 : 130) ได้ศึกษาความคาดหวัง การรับรู้และความพึงพอใจของคุณภาพบริการการศึกษาจากมุมมองนักศึกษาหลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัยไทย พบว่า มีระดับความคาดหวังต่อคุณภาพอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และผลการศึกษาของ นฤตล คงทน (2560 : 192) พบว่า นักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีระดับความคาดหวังมากที่สุดและระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าความคาดหวังและ

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน โดยผลวิจัยภาพรวมสอดคล้องกับงานการศึกษาของ วันเพ็ญ แสงสงวน และธนพร วรรณกุล (2561 : 219) พบว่าความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาลที่จบการศึกษา ในปี 2558 ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมากกว่าความคาดหวัง แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ เสรี สิงห์โงน และคณะ (2562) ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาเด็ก วัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล ว่านักศึกษามีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำนวน 3 ด้าน คือ อาจารย์ผู้สอน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งมีเฉพาะด้านประเด็นด้านอาจารย์ผู้สอนที่สอดคล้องเท่านั้น และสอดคล้องกับการศึกษาของสาลินี จงใจสุธรรม (2553 : 25) พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านคุณลักษณะอาจารย์เนื่องจากอาจารย์ผู้สอน มีความรู้ความสามารถและคุณวุฒิเหมาะสมกับรายวิชาทั้งคุณลักษณะและบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยรายประเด็นพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนมีความคาดหวังและความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความพึงพอใจมากกว่าความคาดหวัง ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงได้ว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นจุดแข็งทำให้เกิดความสำเร็จแนวการจัดการหลักสูตรต่อผู้เรียน ตามกรอบแนวคิด (OBE) ของหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก และมีค่าสูงกว่าความคาดหวังในบางด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดและประเมินผล ขณะที่ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการบริการ มีระดับความพึงพอใจต่ำกว่าความคาดหวัง ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน รวมทั้งปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ควรขยายประเด็นการวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรพิจารณาศึกษากลุ่มประชากรอื่น ๆ เช่น นักศึกษาปัจจุบันในหลักสูตรต่าง ๆ หรือผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์และนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในภาพรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ทั้งความคาดหวังและความพึงพอใจอยู่ระดับมากตรงกับแนวทางการจัดการหลักสูตรต่อผู้เข้าศึกษาผู้เรียนรู้ไปถึงเป็นผู้สำเร็จการศึกษา โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นจุดแข็งของหลักสูตร ซึ่งสะท้อนคุณภาพอาจารย์ผู้สอนที่เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกการเรียนการสอนตรงตามกรอบแนวคิด OBE ตลอดเป็นวิสัยทัศน์พันธกิจ

องค์ความรู้ที่ได้ออกการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังและระดับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการป่าไม้ โครงการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- นฤตล คงทน. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนระดับปริญญาโท กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal, 4(1), 192-210.
- พรรณพันธ์ จันทา และคณะ. (2563). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่มีต่อหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. Walailak Journal of Learning Innovations, 6(1), 85-105.
- วทีนา วัชรระงษ์ และ ประชุมพร คล้ายถม. (2562). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา (นานาชาติ) ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 6(1), 334-357.
- วันเพ็ญ แสงสงวน และ ธนพร วรรณกุล. (2561). ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ปีการศึกษา 2558. วารสารพยาบาลทหารบก, 19(ฉบับพิเศษ), 213-221.
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ. (2567). รายงานการประเมินตนเองประจำปีการศึกษา 2566.แพร่: งานประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ.
- มุกดาฉาย แสนเมือง และ ชลธิศ ดาราวงษ์. (2560). ความคาดหวัง การรับรู้ และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการบริการในหลักสูตรนานาชาติในมหาวิทยาลัยไทย. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ฯ, 6(1), 130-143.
- สาลินี จงใจสุธรรม. (2553). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. วิชาการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 29(2), 25-33.
- เสรี สิ่งทอง, สาลินี จันทร์เจริญ และ ชาญลักษณ์ กองชัยมงคล. (2562). ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็ก วัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 11 ระหว่างวันที่ 27-28 มีนาคม 2562. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.